

Netwerk tegen Armoede

Vooruitgangstraat 323 bus 6 - 1030 Brussel / tel. 02-204 06 50 / fax : 02-204 06 59
info@netwerktegenarmoede.be / www.netwerktegenarmoede.be

UiTPAS 2015

Bundeling standpunten verenigingen waar armen het woord nemen

---

Inleiding

Een algemene Vlaamse niet-stigmatiserende vrijetijdspas voor mensen in armoede is al sinds het Algemeen Verslag van de Armoede een vraag van de armoedeverenigingen.

Op het einde van de legislatuur Anciaux (2009) kwam er schot in de zaak met de reactie van Cultuurnet vzw op de uitkomst van een onderzoek. Dit onderzoek stelde dat er geen draagvlak was voor een vrijetijdskaart met als drager de e-id kaart. Cultuurnet stelde de UiTPAS voor als alternatief, en kreeg de opdracht om het proefproject uit te voeren in regio Aalst (2010 – 2013). Het Netwerk tegen armoede was nauw betrokken bij de keuze van de proefregio, de uitvoering van het project en de uitrol naar Vlaanderen.

Na het proefproject regio Aalst (2011-2013) keurde de Vlaamse regering eind 2013 een eerste kader goed met algemene criteria waar nieuwe regio's zullen aan moeten voldoen om in te stappen in de uitrol. In februari 2014 lanceerde Brussel de Paspartoe (naar voorbeeld van UiTPAS) en in september 2014 volgt Gent met een lokale UiTPAS. De regio's Oostende, Turnhout en Kortrijk zitten nog in voorbereidingsfase. Vanaf 2015 krijgen ook andere steden en regio's de mogelijkheid om een lokaal UiTPASproject in te dienen.

Naar aanleiding van de aanstelling van nieuwe minister van cultuur Sven Gatz, zet het Netwerk tegen Armoede al haar standpunten inzake de UiTPAS nog eens op een rij.

Deze nota kwam tot stand op basis van ervaringsuitwisseling van verenigingen waar armen het woord nemen, zowel lokaal als binnen de overlegstructuur van het Netwerk tegen Armoede.

1. Visie

Vrijtijdsbeleving en ontspanning zijn een grondrecht voor iedereen. Uit de praktijk van verenigingen waar armen het woord nemen blijkt het grote belang en effect van vrijetijdsactiviteiten voor mensen in armoede op hun algemeen welzijn, sociaal netwerk, welbevinden, zelfvertrouwen...

We pleiten er dan ook voor om 'vrije tijd' als grondrecht te beschouwen voor elke burger, en de UiTPAS in te zetten als instrument om dit recht waar te maken. Het is onaanvaardbaar dat cultuur, sport en ontspanning een luxe zijn voor diegenen die het kunnen betalen en niet toegankelijk is voor mensen die dag in dag uit in stress en armoede leven.

Het doel van de UiTPAS moet dan ook zijn om elke burger die vandaag in armoede leeft te bereiken met een divers aanbod van vrije tijd en ontspanning.

⇒ Het Netwerk tegen Armoede pleit voor een degelijke visie op armoedebestrijding voor lokaal aan de UiTPAS wordt begonnen¹. Participatie en betrokkenheid van de doelgroep moet van in de eerste fase worden ingebouwd.

2. Bepaling doelgroep

Het bepalen van de doelgroep 'mensen in armoede' blijft een moeilijke oefening. Zeker bij vrijetijdsparticipatie is het van belang om zo veel mogelijk mensen de kans te geven om te participeren die dit nu NIET doen. *Een UiTPAS is een middel om mensen in armoede maximaal recht te geven op vrijetijdsparticipatie, niet om uit te zoeken of mensen wel 'arm genoeg' zijn.*

'Mensen in armoede' zijn echter een brede en diverse doelgroep, waarbij meer of minder drempels moeten worden weggewerkt. Een UiTPAS zal pas gebruikt worden door de armste doelgroep, als op die verschillende sporen wordt ingezet en altijd tijd, moeite en middelen worden 'voorbehouden' voor de meest kwetsbare en geïsoleerde gezinnen.

Het Netwerk stelt voor:

1/ UiTPAS met korting toe te kennen aan mensen die RECHT hebben op Verhoogde Tegemoetkoming (verder VT)

Voordelen:

VT wordt nu al automatisch toegekend aan personen met een bijstandsuitkering en kwetsbare groepen als wezen en niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Daarnaast schrijven mutualiteiten sommige andere uitkeringstrekkers en een door de fiscus geselecteerde groep van mensen (inkomen van 2 jaar geleden onder het VT-minimum) aan met de vraag VT aan te vragen. Daarop volgt ook een inkomensonderzoek.

---

¹ Lokale besturen kunnen voor visievorming over armoede terecht bij het Netwerk tegen Armoede of Demos vzw

⇒ Via het VT statuut kan dus een grote groep mensen met een laag inkomen bereikt worden, makkelijk controleerbaar en zonder een bijkomend inkomensonderzoek enkel voor UiTPAS. De overgrote meerderheid van de VT-rechthebbenden behoren tot de groep van mensen in armoede of leven rond de armoedegrens.

Nadelen

- Een grote groep rechthebbenden, neemt hun recht niet op²!
- Een groep mensen zal het VT-statuuut (al dan niet voorlopig) niet krijgen, ondanks het feit dat ze leven met een zeer beperkt inkomen (mensen die niet geregulariseerd zijn met de mutualiteit, mensen die ambtelijk geschrapt zijn, mensen boven de inkomensgrens voor VT maar met een heel hoge woon- of gezondheidskost, mensen met overlevingsschulden, ...) Dit is een kwetsbare groep, waar zeker rekening mee moet worden gehouden.

Bijkomende aanbevelingen:

- Het Netwerk pleit voor verdere automatisering van VT, er moeten in afwachting daarvan ook inspanningen worden geleverd om mensen het statuut te laten aanvragen; een samenwerking met mutualiteiten kan hier een optie zijn.
- Net die mensen die wel in armoede leven, maar (nog) geen VT-recht hebben, zullen een nog altijd belangrijke –bijkomende– zeer kwetsbare groep vormen; voor deze groep moeten extra toeleidingsacties worden voorzien (zie 2).
- Om de volledige VT-groep van hun recht op vrijetijdsparticipatie te voorzien, moeten van meet af aan voldoende middelen worden voorzien.

2/ Om mensen met bepaalde statuten, automatisch recht te geven op een UiTPAS met kansentarief.

Om te vermijden dat men mensen die geen recht op VT hebben of voor wie het VT-statuuut er nog niet is, niet meteen over een UiTPAS kunnen beschikken, vragen wij dat waar mogelijk ook met andere, gekende, statuten of gegevens wordt gewerkt waarvan men met zekerheid weet dat ze aantonen dat het hier om een persoon/gezin in armoede gaat. Van onderstaande groepen weten we zeker dat het besteedbare inkomen ontoereikend is voor vrijetijdsparticipatie. We stellen dan ook voor om deze mensen, op eenvoudig vertoon van een attest of document waaruit men hun situatie kan afleiden, het kansentarief toe te kennen.³

- Mensen in een vorm van schuldhulpverlening of collectieve schuldenregeling
- Mensen zonder vaste verblijfplaats / met precair verblijfsstatuuut/zonder wettig verblijf

---

² Een ruwe schatting van het RIZIV doet vermoeden dat een groot deel van de VT-rechthebbenden nog steeds het VT-statuuut niet heeft; Zie ook: http://www.riziv.be/presentation/nl/publications/news-bulletin/2009-3_4/pdf/part01.pdf

³ Deze categorieën zullen in de meeste gevallen ook recht hebben op VT. Door ze meteen mee op te nemen in de UiTPAS, sluit je ze alvast niet uit, ongeacht of ze hun VT recht al opnemen.

- Mensen met een inkomensvervangende tegemoetkoming (IVT) en/of integratietegemoetkoming (IT)
- Mensen met een leefloon of equivalent leefloon
- Alleenstaande uitkeringsgerechtigde werklozen, al dan niet met kinderen ten laste (bewijs van gezinssamenstelling + rekeninguittreksel bank);
- Mensen met recht op sociale toeslag in de kinderbijslag;
- Partners die beide kunnen aantonen over een vervangingsinkomen te beschikken;
- Mensen met een verhoogde school- of studietoelage
- Mensen met een inkomensgarantie voor ouderen (IGO) of gewaarborgd inkomen bejaarden (GIB)
- Mensen op een wachtlijst voor een sociale woning ('kandidaat sociale huurder') en/of mensen die een huurpremie of huursubsidie ontvangen.

3/ Om steeds rekening te houden met een restgroep, te bepalen in overleg met armoede-organisaties

Sociale organisaties zetten vaak sterk in op toeleiding en cultuur als middel tot netwerkverbreding, zelfontplooiing... Deze organisaties kennen de situatie van hun doelgroep en bereiken ook vaak mensen uit andere gemeenten, mensen uit bovengenoemde categorieën, mensen die (nog) niet beschikken over een UiTPAS maar wel behoren tot de doelgroep..

Het moet mogelijk zijn, met een systeem van doorverwijsbrieven, 'wildcards' of groepskaarten, om op eenvoudige manier in te zetten op (groeps)participatie via sociale organisaties en verenigingen waar armen het woord nemen. Zo geef je maximale eerste kansen aan mensen die nu niet participeren.

3. Toekenning pas

Het informeren over het bestaan van de pas, gebeurt best op zo veel mogelijk laagdrempelige plaatsen (vrijtijdsaanbieders, sociale organisaties, plaatsen waar mensen in armoede al over de vloer komen...) Het al dan niet toekennen van de UiTPAS met korting, kan om evidente redenen (dossierlast, privacy...) slechts op een beperkt aantal plaatsen gebeuren. Verenigingen waar armen het woord nemen, zijn niet altijd vragende partij om hier op te treden als beoordelaar. Hier moet lokaal een gesprek over gevoerd worden.

Mogelijke plaatsen om de pas toe te kennen: verenigingen waar armen het woord nemen, sociaal huis, sociale dienst ocmw, vrijetijdsloket, zitdagen in sociale organisaties, mutualiteiten, stadsloket, bibliotheek of andere vrijetijdsaanbieder...

Elke optie heeft voor- en nadelen.

Volgende aanbevelingen moeten wel meegenomen worden:

- Het is van belang dat de aanvraag van de kaart kan gebeuren op meer dan één laagdrempelige locatie (NIET enkel het ocmw, maar daarnaast ook bv een zitdag in een buurthuis of vereniging)

- Een goede doorverwijzing is belangrijk, zodat mensen niet naar 3 verschillende plaatsen moeten om hun pas op te halen.
- Het is van belang dat zo veel mogelijk diensten, loketten, vrijetijdsaanbieders.. goed op de hoogte zijn van het bestaan en de voorwaarden van de pas, en waar je ze kunt aanvragen.

4. Toeleiding⁴

WAT?

De UiTPAS op zich is onvoldoende om mensen in armoede te laten participeren aan het vrijetijdsaanbod. Een UiTPAS is er NIET enkel voor de mensen voor wie enkel de financiële drempel speelt, maar ook voor de mensen die meer ondersteuning nodig hebben. Als niet standaard een stuk personeelstijd, tickets, communicatie.. wordt voorbehouden voor deze groep, zal de UiTPAS ze niet bereiken. Deze extra tijd en middelen voor geïsoleerde groepen die nu nog niet participeren, moet begroot worden in elk lokaal UiTPASproject.

Toeleiding is méér dan aangepaste communicatie. Toeleiding houdt alle extra inspanningen in die nodig zijn om mensen tot duurzame participatie te brengen, en veronderstelt:

- De aanwezigheid van laagdrempelige ontmoetingsplaatsen voor mensen in armoede
- Een gedeelde verantwoordelijkheid van vrijetijdsaanbieders en sociale organisaties + voortdurende afstemming tussen beide
- Een bekendmaking van het aanbod: aangepaste communicatie, selectie, persoonlijk aanspreken, presentatie van aanbod op laagdrempelige plaatsen..
- Omkaderende en drempelverlagende activiteiten: groepsbezoeken, initiaties, kennismaking met aanbod in vertrouwde omgeving, duo-projecten, inleiding en nabespreking
- Verlagen van drempels: informatie opzoeken over vervoer, helpen tickets boeken, eerste keer mee gaan, zoeken van kinderopvang, nagaan of verwachtingen afgestemd zijn, of er (niet gestelde) vragen leven, culturele codes gekend zijn
- Empowerend werken: opsporen van (nieuwe) interesses, mensen sterker maken in vrijetijdsparticipatie, aandacht besteden aan nazorg en belevingsaspect van vrije tijd voor mensen in armoede
- Rechtenbenadering: actief opsporen van mensen voor wie vrijetijdsparticipatie een meerwaarde kan zijn, helpen verkrijgen van VT, helpen aanvragen van UiTPAS
- Een visie op armoede en de beleving hiervan, waarbij structurele aanpak, participatie, inleving, kansen geven en uitsluiting vermijden centraal staan. ⁵

---

⁴ Meer info:

Nota '130320 wat is toeleiding', Netwerk tegen Armoede.

Vormingspakket rond drempels expo ErOpUit, aan te vragen via Cultuurnet of Netwerk tegen Armoede
 Vorming armoede voor vrijetijdsaanbieders, jaarlijks gegeven door Netwerk tegen Armoede

⁵ <http://netwerktegenarmoede.be/documents/Visietekst-Vlaams-Netwerk.pdf>

Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen de plek waar de UiTPAS kan worden aangevraagd en het sociaal onderzoek wordt gevoerd (zie punt 3), en plaatsen waar de toeleiding gebeurt. Dit gebeurt niet noodzakelijk op dezelfde plaats. Op aanvraagplekken gelden ook andere aandachtspunten dan op toeleidingsplekken, bv de privacy van de aanvrager.

DOOR WIE?

Toeleiding is een gedeelde verantwoordelijkheid van communicatie, vrijetijdsaanbieders, staddiensten en doelgroeporganisaties. Afhankelijke van de aanwezige organisaties en hun draagkracht, moet in samenspraak met armoede organisaties bepaald worden waar onderstaand beschreven toeleidingsacties best worden opgenomen.

Verenigingen waar armen het woord nemen, nemen steeds vaker een rol op als brug tussen het vrijetijdsaanbod en mensen in armoede. Enerzijds omdat de vraag toeneemt; steeds meer mensen hebben nood aan en vinden de weg naar kortingssystemen voor vrije tijd. Dit heeft tot gevolg dat de vraag naar informatie over het aanbod en omkadering toeneemt. Anderzijds omdat het tot hun missie behoort om drempels voor mensen in armoede weg te werken én omdat andere actoren dit van hen verwachten.

Er zijn echter grenzen aan de draagkracht van verenigingen. Bovendien zijn niet alle verenigingen waar armen het woord nemen bezig met vrijetijdsparticipatie én zijn er veel gemeenten en regio's waar géén verenigingen waar armen het woord nemen zijn.

Ook waar wel verenigingen zijn, kan deze vaak niet voldoen aan de exponentiële groei van de vrijetijdsparticipatie(projecten). Per ingezette werkkraft kan slechts x aantal mensen geholpen worden. Verenigingen die inzetten op vrijetijdsparticipatie merken een onmiddellijk effect in toestroom van nieuwe mensen (in Wijkcentrum De Kring Eeklo werden 300 nieuwe gezinnen bereikt sinds de opening van hun vrijetijdspunt vorig jaar). In deze grotere toestroom schuilt het gevaar dat er wel wordt ingezet op vertaling en bekendmaking van het aanbod, maar niet meer kan worden ingezet in het bereiken en zoeken van mensen die de vraag (nog) niet stellen.

- Georganiseerde toeleiding is een noodzakelijke voorwaarde, wil de pas een effect hebben op de allerarmsten. Toeleiding kan ook enkel georganiseerd worden vanuit nabijheid, betrokkenheid en aanwezigheid van de doelgroep.

HOE?

Het inzetten op toeleiding en omkadering naar vrijetijdsparticipatie is een tijdrovende en intensieve opdracht. Veel verenigingen waar armen het woord nemen zetten hier sterk op in, maar kunnen dit wegens gebrek aan mankracht slechts doen voor een beperkt aantal mensen.

Het Netwerk omschrijft hieronder de taken die moeten worden opgenomen in het kader van toeleiding:⁶:

- Ontmoeting

Ontmoeting en onthaal staan centraal. Er is steeds de mogelijkheid om een tas koffie te drinken en een babbel te slaan. In die gemoedelijke sfeer worden antwoorden gezocht op alle vragen. Vanuit deze ontmoetingsfunctie kan ook verder gedacht worden aan groepsuitstappen, buddysystemen...

Toeleiding gebeurt dus bij voorkeur in een laagdrempelige, informele en gezellige plek.

- Aanpassen van het aanbod

Ook aan de aanbodszijde moet gewerkt worden aan een beleid dat uitsluiting uitsluit. Dit gaat van een gedragenheid van het UITPASproject intern (klantvriendelijkheid bij onthaal, begrip en kennis van armoede bij suppoosten, kennis van kortingstarieven aan de balie, visie op armoede bij directie...) als over de bereidheid om het aanbod aan te passen aan de doelgroep. Sociale organisaties kunnen hier ook een rol spelen door in gesprek te gaan met aanbieders, samenwerkingen op te zetten enz...

- Bereiken van gemixte doelgroep, met extra aandacht voor de meest kwetsbaren

Toeleiding mikt op àlle vrijetijdsgebruikers die extra ondersteuning nodig hebben, zowel de mensen die genoeg hebben aan één informatief gesprek, als mensen die zonder stapsgewijs traject niet tot participatie zullen komen. Als niet wordt ingezet op verschillende sporen en doelgroepen, zullen de beschikbare middelen worden uitgeput door de mensen die het makkelijkst te bereiken zijn.

Om deze mix te behalen, kan gedacht worden aan:

- Verschillende soorten locaties (buurthuizen, sociaal restaurant, voedselbedeling, verenigingen, bibliotheek..)
  - Combinatie van eerstelijns gesprekken (informatie geven) en intensievere trajecten (groepsactiviteiten, buddyprojecten, huisbezoeken...)
- Omkaderende en drempelverlagende activiteiten

Dit is een taak die enkel kan worden opgenomen door een organisatie met kennis en bereik van de doelgroep. Ga op zoek naar organisaties die kunnen aantonen dat ze de meest kwetsbare gezinnen zelf kunnen bereiken. Mensen in armoede die nog nooit geparticipeerd hebben, zullen meer nodig hebben dan informatie alleen. Hiervoor moet worden ingezet op gesprekken over het recht op vrijetijdsparticipatie, kennismaking met het bestaande aanbod, wegwerken van drempels, ervaringen delen over vrijetijdsparticipatie, actief opzoeken van niet-gebruikers, groepsinitiatieven enzovoort..

---

⁶ Dit zijn de aspecten van toeleiding die minstens moeten worden in kaart gebracht en voorzien. Deze kunnen verdeeld worden onder stadsdiensten, buurthuizen, sociale organisaties, vrijetijdsaanbieders, verenigingen waar armen het woord nemen, buurthuizen.. naargelang de lokale situatie.

Waar aanwezig, kan nagegaan worden of verenigingen waar armen het woord nemen deze taak kunnen opnemen. Andere mogelijke laagdrempelige plaatsen zijn sociale restaurants, welzijnsschakels, zelforganisaties, jeugdwelzijnswerkingen, sociale kruideniers...

⇒ Besluit toeleiding:

Toeleiding vereist:

- Personeelskracht
- Laagdrempelige ontmoetingsplaatsen voor mensen in armoede
- Gedeelde verantwoordelijkheid
- Laagdrempelige en volledige communicatie via verschillende kanalen
- Bekendmaking, vertaling en aanpassing van het aanbod
- Omkaderende en drempelverlagende activiteiten
- Wegwerken van drempels
- Empowerend werken
- Een rechtenbenadering

Hiervoor wordt minstens één laagdrempelig aanvraagpunt voor de pas voorzien, één (al dan niet mobiel) vrijetijdspunt voor de eerstelijnsinformatie en één plek waar trajecten of verdere toeleiding wordt aangeboden.

5. Aanbod

'De UiTPAS beoogt de bevordering van deelname aan het gehele vrijetijdsaanbod in al zijn diversiteit.'⁷

Ervaringen in de eerste UiTPASregio's wijzen echter uit dat lokale besturen een aanbodsgerichte en beperkte instap prefereren; vaak wordt enkel het gesubsidieerd stedelijk aanbod aangeboden aan kortingstarieven. Daarna wordt gewerkt aan een groeipad, maar dit wordt al te vaak bepaald door de goodwill van de aanbieder, en niet op basis van de voorkeur van de gebruiker. Hierdoor staan mensen in armoede vaak voor een beperking van hun vrijetijdsparticipatie in de overgang van bv het Fonds vrijetijdsparticipatie⁸ naar een lokale UiTPAS.

We pleiten voor een zo volledig mogelijke opname van het lokale vrijetijdsaanbod aan kortingstarief, rekening houdend met de voorkeur van de gebruiker in armoede. Cinema, zwembaden, speelpleinwerking, sportclubs.. zijn vaak het aanbod waar gezinnen in armoede interesse voor hebben. Ook het plaatselijk verenigingsleven moet zijn aanbod open stellen

⁷ Nota Vlaamse regering uitrolscenario UitPAS: <http://www.cjism.be/sites/cjism/files/samenvatting-stavaza-proefproject-uitpas-onderzoeksrapport-en-mogelijke-uitrol.pdf>

⁸ Het Fonds Vrijetijdsparticipatie is een Vlaams fonds dat voorziet in de terugbetaling van 80% van de kosten van vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede in gemeenten zonder lokaal netwerk, en een bovenlokaal aanbod voor gemeenten met een lokaal netwerk of een UiTPAS. www.fondsvrijetijdsparticipatie.be

aan kortingstarief. Gemeenten kunnen een voorbeeld stellen door het lokaal subsidiebeleid voor verenigingen afhankelijk te maken van de instap in de UiTPAS.

Cijfers uit de UiTPAS⁹ in regio Aalst leren dat het uiterst zelden voorkomt dat de participaties van mensen in armoede een financieel probleem zijn voor een aanbieder. Hier kan dan pragmatisch mee omgegaan worden op het moment dat het probleem zich stelt.

Naast het lokale of regionale aanbod geldt de UiTPAs ook voor een bovenlokaal aanbod dat nu beschikbaar is via het Fonds Vrijetijdsparticipatie. In praktijk stijgt de vraag naar bovenlokaal aanbod per bijkomende UiTPASregio, waardoor de middelen van Fonds al voor de zomer zijn uitgeput en het niet meer kan voorzien in een bovenlokaal aanbod.

Ook culturele en sportieve activiteiten binnen schoolverband zijn momenteel vaak te duur voor gezinnen in armoede. De school is nochtans de eerste plaats om kennis te maken met cultuur, jeugdwerk en sport. Het is in de eerste plaats aan scholen om de kosten voor de ouders te beperken en ervoor te zorgen dat geen enkel kind wordt uitgesloten van participatie aan hun activiteiten. het instappen in het UiTPASsysteem kan hier een eerste stap zijn.

6. Informatie en communicatie

Toeleiding is een opportuniteit naar communicatie. Een gevaar binnen het UiTPASverhaal is dat er veel tijd en middelen besteed worden aan algemene UiTPASinfo, terwijl die niet altijd toegankelijk is voor mensen in armoede.

Hiervoor pleiten we enerzijds voor een permanente check op laagdrempeligheid (leesbaar? Gebruiksvriendelijk?), verstaanbaarheid (moeilijke woorden?..) , volledigheid (uren van de bus, kortingstarief, duur van de voorstelling, kind- of gezinsvriendelijkheid...) .. van de algemene communicatie.

Anderzijds zal altijd een vertaling moeten gebeuren naar mensen in armoede, bv door een selectie van het aanbod aan te bieden, door te helpen informatie uit folders halen, uitzoeken welke bus er naar de locatie gaat...

Het is ook zeer belangrijk dat het aanbod waar korting op geldt, altijd duidelijk wordt aangeduid en te vinden is. Bij promotie van het aanbod kan het UitPASlogo vermeld worden, op de UiTPASsite wordt de korting duidelijk vermeld, de aanbieders maken zich kenbaar als UiTPASaanbieder...

---

⁹ <http://www.cjasm.be/sites/cjasm/files/uitpas-eindevaluatie-proefproject-hela.pdf>

7. Financiële korting voor mensen in armoede

'De kosten die een kansentariaf met zich meebrengen worden op een solidaire manier gedeeld tussen aanbieder, overheid en mensen in armoede'¹⁰.

De UiTPAS heeft als doel om elke mens in armoede het recht te geven op een vrijetijdsbesteding naar eigen keuze, aan een duidelijk en haalbaar kansentariaf.

Gesprekken met lokale besturen en sociale organisaties wijzen volgende zaken uit:

- 'haalbaar' = maximum 20% van de prijs
- 'duidelijk' = overal dezelfde korting, met maximale intergemeentelijke afstemming. Bestaande systemen (bv activiteitenkalender ocmw, gratis voorstellingen, andere kortingskaarten..) worden geïntegreerd in de UiTPAS
- Solidaire kostendeling: Het systeem waarbij de aanbieder 40%, de lokale overheid 40% en de gebruiker 20% van de prijs draagt, geniet meestal de voorkeur bij besturen en aanbieders. Een vaste prijs (bv 2 euro) is duidelijker voor de gebruikers.

Een opmerking bij het aanbieden van financiële korting, is dat aanbieders terugschrikken voor overparticipatie. De cijfers uit Aalst wijzen uit dat dit zelden het geval is, tenzij bij laagdrempelig en populair aanbod zoals zwembad en cinema. Hier kan dan evt gedacht worden aan een beperking in aantal participaties per gezin, eerder dan een preventieve beperking van het aanbod zelf.

Ook hier raden we een pragmatische aanpak aan; in eerste instantie wordt het volledig aanbod opengesteld, en pas bij overparticipatie wordt beperkt in gebruik.

Belangrijk hier is om de vrije keuze van de gebruiker te respecteren

8. Projectstructuur en participatie

Op www.uitnetwerk.be stelt Cultuurnet een projectstructuur voor met verschillende werkgroepen.

Het Netwerk tegen Armoede pleit sterk om participatie van mensen in armoede in te bouwen in elke projectfase. Alleen zo kan getoetst worden of alle aspecten van de pas tegemoet komen aan de noden van mensen in armoede (aanbod, aanvraagplaatsen, gebruik, korting...).

Vaak wordt gewerkt met een projectstructuur waarbij mensen in armoede niet worden betrokken, of enkel worden bevraagd over de 'sociale' aspecten van de pas, zoals toeleiding of doelgroepafbakening. Het is echter belangrijk om mensen in armoede ook te betrekken of minstens tijdig te informeren over de technische, communicatieve, evenementiële... aspecten van het project.

Het Netwerk tegen Armoede raadt aan om verenigingen waar armen het woord nemen op te nemen in de stuurgroep en relevante werkgroepen, en om daarnaast een terugkoppeling te voorzien naar mensen in armoede toe over alle aspecten van het project.

---

¹⁰ <http://www.cjism.be/sites/cjism/files/uitpas-nota-vlaamse-regering.pdf>

Het is belangrijk dat het UiTPASverhaal gedragen wordt door alle organisaties, partners en personen die er mee in aanraking komen of gebruik van maken.

- Het beheer van de UiTPAS moet getrokken worden door een werkgroep met vertegenwoordiging van: lokaal bestuur, vrijetijdsaanbieders (zowel cultuur, jeugd, sport als verenigingsleven), communicatie (& ict) en doelgroeporganisaties
- Elke fundamentele wijziging aan de inhoud, uitvoering of doelstelling van het project moet teruggekoppeld worden met vertegenwoordigers van deze 4 partijen
- Er moet een trekker vrijgesteld worden die het geheel coördineert en zorgt voor een consequente terugkoppeling

9. Rol van Vlaanderen in het UiTPASproject

Vlaanderen speelt een cruciale rol in het bewaken van de oorspronkelijke doelstelling van het UiTPASproject, namelijk vermijden dat de lokale UiTPASsen overal verschillend worden ingevuld. Het is de rol van Vlaanderen om tijdens de uitrol de uniformiteit, het kader, de doelstellingen.. van het project op te volgen.

Verder:

- De uitrol van de Vlaamse UiTPAS een gezamenlijke beslissing van de volledige Vlaamse regering en vereist middelen van Cultuur, Sport, Jeugd, Armoede en Onderwijs
- Het Fonds Vrijetijdsparticipatie wordt voorzien van de nodige middelen om haar taak binnen het UiTPASproject naar behoren op te nemen
- De beoordeling van de nieuwe UiTPASregio's gebeurt in samenspraak met het Netwerk tegen Armoede